

BDM *nyt*

Nr. 2 • 2024 • ÅRGANG 180

BRØDREMENIGHEDENS DANSKE MISSION

**Tema:
Ligeværd**

Tekst
Jørgen Bøytler,
formand for BDM

Ligestillingens evangelium

» **Det er en grundlæggende kristen opfattelse, at alle mennesker er lige for Gud.**

I Danmark er vi vant til ligestilling mellem kønnene. Det kan altid blive bedre, og fuldkomment bliver det ikke i denne verden. Men mange ting hjælper ligestillingen på vej: Demokrati har en indbygget ligestilling i sig og fungerer ved at én person har én stemme. At alle kan få skolegang og uddannelse uden at skulle betale, bærer med på ligestillingen.

En betingelse for samfundsudvikling er, at der bliver større ligestilling mellem mennesker. Mangel på ligestilling mellem kønnene er ensbetydende med diskrimination og vold mod piger og kvinder, og det er en krænkelse af grundlæggende menneskerettigheder.

Uden kvinder, ingen kristendom

Når BDM er aktiv i udviklingsarbejde i bl.a. Tanzania, så betyder det også, at BDM er med i kampen for ligestilling. Det er en grundlæggende kristen opfattelse, at alle mennesker er lige for Gud. Det er ikke forkert at sige: Uden kvinder, ingen kristendom.

Kvinderne var de første til at forkynde opstandelsesbudskabet. Jesus omgav sig med kvinder og behandlede dem ikke som mindreværdige væsner. Han helbredte, hjalp og belærte dem. Jesus behandlede mænd og kvinder ens.

Alle mennesker er lige for Gud. Alle mennesker har krav på at høre evangeliet om den korsfæstede og opstandne Herre Jesus Kristus.

Ligestillingens kristne grundsætning findes Filipperevangeliet:

”Kristus, som havde Guds skikkelse, regnede det ikke for et rov at være lige med Gud, men gav afkald på det, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig; og da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydigt indtil døden, ja, døden på et kors.” (Filipperevangeliet 2,6-8.)

BDMnyt udgives af
Brødremenighedens Danske Mission

REDAKTION

Arngeir Langås, ansv. red.,
tlf. 3529 4820
Svend Løbner, redaktør,
tlf. 2870 7703
Janna Rabjerg Barrit, Signe Kruse,
Tine Skovbo, Majken Nikolajsen
og Knud Elmo Knudsen

OPLAG

2.600
Udkommer:
Feb. • maj • sept. • dec.
ISSN 0901 • 330X

TRYK
Øko-Tryk, Skjern

LAYOUT

Helle Høeg
Brødremenighedens Danske Mission
Nørregade 14,
6070 Christiansfeld
tlf. 3529 4820
Hjemmeside: www.bdm-dk.dk
E-mail: bdm@bdm-dk.dk

Gaver kan indbetales på:
MobilePay 36945
Bank 0994 – 4672131928
Giro 4006666

Formand
Jørgen Bøytler
tlf. 7456 1420

Generalsekretær
Arngeir Langås
tlf. 3529 4820

Fundraising- og projektmedarbejder
Janna Rabjerg Barrit
tlf. 3529 4820

Administrations- og økonomichef
Lars Møllerup-Degn
tlf. 3529 4820

Ungdomssekretærer
Signe Kruse
tlf. 4217 5149

Celia Skjerning
tlf. 2022 5476

FORSIDEFOTO

En af de entusiastiske dansere ved en sundhedsgudstjeneste landsbyen Mahagwe syd for Sikonge i Tanzania.
Foto: Svend Løbner.

'Gud vil, at vi skal have det godt'

Læger og præster drager rundt i Tanzanias landsbyer og underviser i hygiejne og sygdomsforebyggelse.

Tekst Svend Løbner, journalist

Shalom! (Fred!) As Saleikum (Fred være med dig!) Bwana Yesu asifiwe! (Herren Jesus være priset!) Sådan begynder sundhedsgudstjenesten i landsbyen Mahagwe halvanden times kørsel på støvede veje syd for Sikonge.

I spidsen står Frola Yona, hustru til biskop over Brødrekirken i Vesttanzania Ezekiel Yona.

– Gud vil, at vi skal have det godt, indleder hun ud fra Johannes' tredje brev.

De sidste tre år har hun hver måned turneret rundt i områdets landsbyer sammen med personale fra Sikonge Hospital.

Hospitalet er nemlig for nyligt blevet omorganiseret med støtte fra Brødremenighedens Danske Mission og Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde under missionær Mia Toldam Korsgårds vejledning.

En optimering, der har øget det gode arbejdsmiljø og genereret overskud, både økonomisk og menneskeligt.

Sundhedsgudstjenesten i Mahagwe er et godt eksempel. Den indledes med sang og dans anført af kvinder fra den lokale kirkes dansegruppe.

Hospitalets generalsekretær Wilson Nkumba lægger ud med at undervise om menneskerettigheder:

To grupper er især udsatte i vores samfund: Kvinder og børn, fortæller Wilson Nkumba.

– Traditionelt har kvinder ingen arveret. Så når ægtemanden dør, samles landsbyens ældste og afgør, hvordan arven skal fordeles i familien. Afdødes kone får kun valget: Vil du blive, eller rejse væk? Men kvinden har også ret til at arve, konkluderer han.

Nu er det overlæge Peter Songoros tur. Han koncentrerer sig om at undervise om kræftsymptomer. Selv om malaria stadig hænger mest, er kræfttilfælde stigende. Og folk kommer først til hospitalet for behandling, når det er for sent.

– Kom inden graviditeten og bliv undersøgt i underlivet, siger han til kvinderne, som udgør størsteparten af de over 100 fremmødte. Han illustrerer livmoderen med en knyttet hånd og æggestokkene med to strittende fingre.

– Vi skal alle dø en dag, det kan ingen sundhedsydelse lave om på. Men kommer du for sent i behandling, får du mange smerter og så kan vi ikke gøre andet end at lindre smerterne, så du kommer godt afsted til himlen, slutter Peter Songoro.

Sundhedsgudstjenesterne er finansieret af Brødremenighedens Danske Mission, der også har givet Frola Yona og hendes team en minibus til transport.

Læs hele reportagen på www.bdm-dk.dk

Overlæge Peter Songoro opfordrer til at komme på hospitalet i tide. Foto: Svend Løbner

Shija Ruchanganya højgravid og får et sundhedstjek, inden hun skal føde. jordemoren vurderer, om hun har styrke nok til at føde, eller barnet skal tages med kejsersnit.

Helen Bonifaz er gravid i niende måned og venter blot på, at veerne skal gå i gang. Hun har valgt Sikonge Hospital, fordi det er trygt at føde her.

Joyce Jumanne er 18 år og har netop født den lille dreng, Nurundee. Det tog fem dage fra de første veer til barnet var født. Nu er både mor og barn udmattede, og lille Nyrundee får ekstra næring gennem drops.

Mawazo Jioni og hendes mand Lamek Richard har bragt deres lille dreng Dodo på hospitalet, fordi han er faldet i ilden og har voldsomme forbrændinger. Dodo er kun 1 år og 7 måneder.

83-årige Mateo Kagusa skal snart opereres for nyresten. Operation og behandling er gratis, fordi han er særlig udsat. Mateo er fattig, alene og forladt, men får hjælp fra kirken.

Patienter:

Her er vi sikre på god behandling

Omstrukturering af Sikonge Hospital har skabt orden i økonomien økonomi og et godt arbejdsmiljø til gavn for patienterne.

Shija Ruchanganya og Helen Bonifaz er begge højgravide og modtager sundheds-tjek på Sikonge Hospital, inden de skal føde. De siger samstemmende: Vi er kommet, fordi vi her er sikre på at få god behandling.

Kvalitet i behandlingen er hovedfokus på Sikonge Hospital syd for Tabora i Tanzania. Især de sidste tre år er der gjort en særlig indsats for at sikre rettidig levering af medicin, et godt arbejdsmiljø, en kompetent ledelse og – ikke mindst – en god økonomi. Alt sammen med hjælp og rådgivning fra bl.a. BDM's missionær Mia Toldam Korsgaard.

Støtte gør nytte

Det hele hænger nemlig sammen for at "slutbrugerne", de syge og sårbare fra et område på størrelse med Jylland, kan få en behandling og omsorg, de har brug for på hospitalet, der dagligt bringer fem børn sikkert til verden, udfører omkring 20 operationer om ugen og tager sig af 30 nye patienter dagligt. Der er 150 sengepladser til rådighed.

– Vi er meget taknemmelige for Mias indsats, der med penge fra BDM har kunnet holde kurser med eksperter, få styr på økonomien og yde gratis

behandling til de allerfattigste patienter, fortæller overlæge Peter Songoro.

Gratis behandling

En af dem, der har modtaget gratis behandling er 83-årige Mateo Kagusa. Han kom første gang på hospitalet på grund af hjerteproblemer. "Mit hjerte løb meget hurtigt," fortæller han. Nu er det galt med nyrerne.

Mateo er enkemand og hans tre børn har forladt ham. Han har en mark, men er afhængig af hjælp til at dyrke den.

Nok medicin

– Det har været en stor velsignelse at samarbejde med Mia om at forbedre ledelsen af hospitalet. Samarbejdet har effektiviseret vores arbejde hele vejen rundt, fortæller hospitalets generalsekretær Wilson Nkumba og tilføjer:

– Med rådgivning fra Mia fik vi ansat en apoteker som kunne sikre at der var penge nok at købe medicin for, og at der er nok af den vigtige medicin året rundt. Det er endda sådan i dag, at regeringens hospital og klinikker køber deres medicin hos os.

Lederteamet på Sikonge Hospital: Overlæge Peter Songoro, rådgiver Mia Toldam Korsgård, ledende sygeplejerske Emiliana Alex og generalsekretær Wilson Nkumba.

Tekst
Svend Løbner,
journalist

Alle har givet samtykke til at blive interviewet og fotograferet.

Biskop til mandlige præster:

Tjen først din kone

Biskop Ezekiel Yona underviser nye præster af begge køn om at respektere og samarbejde med deres ægtefæller. Sammen med sin hustru Frola går han foran med et godt eksempel.

Tekst Svend Løbner, journalist

Ezekiel Yona er en anderledes biskop, både efter tanzaniske og andre kulturers standarder. Han gør en dyd ud af at tjene, ikke kun i Brødrekirkens Vesttanzania distrikt med over 100.000 medlemmer. Men også derhjemme, hvor han også tager sig af huslige pligter.

Han og hustruen Frola er nemlig ligeværdige partnere, både i tjeneste og i familie.

Et rygte taler sandt

Frola og Ezekiel Yona byder velkommen i Brødrekirkens hovedkvarter i Tabora, hvor parret bekræfter et rygte, der er velkendt i den store kirke.

En dag, da de skulle på tur med et team fra kirken, blev Frola henvist til bagsædet med de andre teammedlemmer, mens Ezekiel blev bedt om at sidde på forsædet ved siden af chaufføren – en hædersplads i Tanzania. Nej, protesterede han, hvis nogen fortjener at sidde på forsædet, er det min kone! Som sagt, så gjort. Frola flyttede om foran, mens Ezekiel klemte sig ind på bagsædet.

– Historien er sand nok, smiler parret.

Sammen i tjenesten

Forleden ordinerede Ezekiel Yona 16 nye præster, både mænd og kvinder.

Den gode tjeneste som præst begynder med det

gode ægteskab, fortæller biskoppen, der især formanede de mandlige præster: ”For at din tjeneste bliver god, må din kone komme først.”

– Hun er den første, du skal tjene. Hende skal du ære og respektere. Kvinden skal også elske manden, men ikke som en overordnet. De er sammen i tjenesten. Tjenesten lykkes, når ægteparret elsker hinanden.

Det er helt modsat den traditionelle kultur, fortæller Ezekiel Yona og lukker lidt op for privatlivet:

– Normalt er det sådan, at hvis manden skal have et varmt bad, så er det hans kone, som skal varme

» **Tidligere troede man ikke en kvindes ord. Men nu vil folk meget gerne høre en kvinde tale.**

Frola Yona

vandet op. Men hos os derhjemme er det anderledes. I går var det fx mig, der varmede vandet op for min kone.

– Ja, det er rigtig nok, smiler Frola Yona.

Biskopparret
Ezekiel og Frola
Yona samarbejder
som et team.
Foto: Svend Løbner

Ikke et job for en biskop?

Ezekiel Yona gør en dyd ud af at bryde med den patriarkalske kultur:

– Hvis det roder derhjemme, går jeg i gang med at rydde op, lægge ting på plads og feje gulvet. Når Frola skal på tur og prædike, gør jeg tøjet klar til hende. Det gør man altså ikke i traditionel afrikansk kultur.

Når folk hører om det, siger de: ”Det er da ikke et job for en biskop!”

– De vil gerne have, at en biskop er en stor mand, også derhjemme. Når de besøger ham, forventer de, at hans kone gemmer sig et eller andet sted. Vasker op og laver mad. Kommer med te til gæsterne. Det duer altså ikke. Man skal samarbejde som mand og kone. Både når det gælder økonomi, planlægning og det praktiske.

Nærhed og åbenhed

Hvad tænker du om at være gift med sådan en mand, Frola?

– Jeg føler, at hans tjeneste har et hjemsted. Han er ikke kun udsendt til en opgave, men han hører til hjemme hos mig. Vi lever sammen og lytter til hinanden. Og de visioner, vi har sammen, går hurtigt i opfyldelse.

Sådan er det ikke i traditionel afrikansk kultur, forklarer hun.

– Her går mand og kvinde med hver sine hemmeligheder. Og fordi de ikke kender hinandens tanker, glider de fra hinanden. Og når nogen kommer og sladrer: ”Vidste du, at din mand gør det og det?” Så svarer jeg: ”Ja, det ved jeg da godt, for vi fortæller hinanden alt!” Når alt ligger åbent, er der ikke noget at komme efter.

Store forandringer

Hvad siger folk til at mænd og kvinder prædiker?

– De er meget glade, fortæller Frola og Ezekiel nikker. – Når biskoppen er ude at prædike, spørger folk som regel: Hvor er din kone? Vi vil også høre din kone prædike!

– Jeg får mange gode samtaler derude, fordi kvinderne tør åbne sig for en kvinde.

Men ikke kun fordi jeg er kvinde, fortsætter Frola Yona.

– I afrikansk kultur nyder en biskop så meget respekt, at folk ikke tør bebyrde ham med noget som helst. Men de taler gerne med hans kone om det, som tynger.

Der er sket store forandringer fra før i tiden, konkluderer Frola Yona:

– Tidligere troede man ikke en kvindes ord. Men nu er tilliden til kvinder stor. Og folk vil meget gerne høre en kvinde tale.

Kirken er kvinders fristed og ekstra familie

I Albaniens patriarkalske samfund er kvinder ofte udsat for diskrimination, undertrykkelse og vold. Landets Brødremenigheder giver dem støtte, vejledning og uddannelse.

Tekst Svend Løbner, journalist

Der er langt igen til ligestilling mellem kønnene i Albanien. Trods demokratisering bliver kvinder undertrykt og endda udsat for psykisk og fysisk vold i familierne, hvis de bryder de traditionelle normer.

Men i Brødrekirken i Albanien finder kvinderne et frirum – hvorfor der også er flest kvinder i kirken seks menigheder.

– Her får kvinderne mulighed for at fortælle deres historier, og det gør, at de betragter menigheden som et trygt fristed, som de kan kalde familie. Når de deler deres smerte med hinanden, bliver det på en eller anden måde velsignet af Gud, så de kan fortsætte deres liv i hverdagen derhjemme, fortæller Brødrekirkens præst Dena Fortuzi.

Hun er for øvrigt landets eneste ordinerede kvindelige præst og leder seks menigheder.

Fysisk og psykisk vold

Brutaliteten hænger ved i mange familier, hvor mænd dominerer. Deres koner må kæmpe for at få lov til at møde veninder i byen.

– I Bathore har vi to kvindegupper, hvor 90 kvinder i alderen 25-40 år modtager undervisning i at læse og skrive. De er analfabeter alle sammen, fortæller Eduard Mazi, der var leder for Brødrekirkens første center i Tirana.

Men det værste er volden – både den psykiske nedgøring og undertrykkelse og den fysiske vold.

Besøger og påvirker mændene derhjemme

Hvordan kan I ændre kvindernes situation?

– I Bathore beder jeg kvinderne om at få lov til at tale med deres ægtemænd. For jeg har fundet ud af, at det er bedst at tale direkte med mændene,

Brødrekirkens seks menigheder i Albanien består mest af kvinder. Her menigheden i Elbasan. Foto: Svend Løbner

Menigheden i Lezha består mest af romaer. Her bliver Dena Fortuzi budt velkommen af Rudina Medja fra romasamfundet.

fortæller præst Dena Fortuzi. – Jeg bliver altid budt velkommen, også af mændene. De er jo høflige over for mig, for jeg er deres gæst. Det udnytter jeg, selv om jeg godt ved, hvordan mændene opfører sig over for deres koner, når jeg ikke er der.

– Det er en proces. Det handler om at bevare relationen til dem begge, både mand og kone, siger Dena Fortuzi.

Tvangsægteskaber og uønsket sex

Det tager lang tid at ændre den patriarkalske mentalitet, forklarer hun:

– Mændene vil ikke lade deres koner gå ud og have det sjovt. Eller bare en kop kaffe. De må ikke gå ud, fordi manden er jaloux. Der er både fysisk og psykisk vold i hjemmene. Magtrelationer og overgreb. Uønsket sex. Tvangsægteskaber. Store, blandede familier bor sammen og blander sig i hinandens sager. Kvinder får ikke en chance for at studere.

Her kommer kirken ind som et fristed, hvor kvinderne kan få luft for deres frustrationer og modtage råd og vejledning.

I kirken deler kvinder fra velfungerende familier deres erfaringer og giver råd og vejledning til de andre.

Deler gode minder med hinanden

En af dem er Merita Meko, der var med til at starte Brødrekirkens første søndagsskole i sin tid.

– Vi mødes for eksempel under overskriften ”Gode minder”, hvor vi fortæller om de gode oplevelser, vi har haft i livet. Hvis nogen i familien er syg, samler vi ind til dem eller tilbyder at komme og rydde op og gøre rent i huset. Vi støtter hinanden og hjælper hinanden med at sætte pris på de små ting i tilværelsen. Og vi gentager budskaber om, hvordan de kan modstå presset fra deres mænd, opdrage deres børn og fortælle dem, hvor værdifulde de er.

”Det kræver en indsats så stor som et ocean”

Blerina Taka, der leder menigheden i Burrell, er enig:

– I gruppen får kvinderne idéer til, hvordan de kan gøre det, de selv vil. Vi opmuntrer dem til at kræve deres ret og på en eller anden måde blive ligestillede med deres mænd.

Hvad siger deres mænd til det?

– Nogle mænd accepterer disse nye idéer, at kvinder er ligeværdige og bidrager lige meget som manden. Men der er også andre mænd, som ikke er enige, og som siger: ”Du har ingen rettigheder, du

» Vi støtter hinanden og hjælper hinanden med at sætte pris på de små ting i tilværelsen.

Merita Meko fra kvindegruppen i Tirana

bliver aldrig lige med mig, så du kan gøre dine egne ting. Så gå nu i gang med at få mine ting gjort!”

Det kræver tid at ændre mentaliteten, konkluderer Blerina Taka.

– Det kræver en indsats så stor som et helt ocean. Men vi kan se mentaliteten ændre sig til det bedre ganske langsomt.

Teolog:

Kvinder binder menighederne sammen

Det er vigtigt at have kvindelige præster, fordi de fleste af Brødrekirkens medlemmer er kvinder, der yder meget til kirkens fællesskab, siger Mary Kategile, fakultetsleder og ph.d.-studerende.

Tekst
Arngeir Langås,
generalsekretær

Mary Kategile er en af 187 kvindelige præster i Brødrekirken i Tanzania. Der er fart på ligestillingen i dag, men da Mary Kategile fra Mbeya blev ordineret for 14 år siden, var hun blot den tredje kvindelige præst til at blive ordineret i den store kirke. Og en af de ganske få kvinder, der studerede teologi tilbage i 1994.

– For mig var vejen lang, fortæller Mary Kategile, der efter en master i teologi også er ph.d.-studerende og i dag leder fakultetet for bibelske studier på Brødremenighedens Teofilo Kisanji universitet i Tanzania, opkaldt efter dens første afrikanske biskop.

Kvinder føles sig forstået af kvinder

Hvorfor er det vigtigt, at der også er kvindelige præster i Tanzania?

– Fordi de fleste af kirkens medlemmer er kvinder og bidrager meget til kirkens liv. At have kvindelige præster styrker kvinderne i menighederne. I sjælesorg føler kvinder sig nogle gange mere forstået af en anden kvinde.

Det hjælper også hele samfundet, fordi livet i Afrika og Tanzania er orienteret omkring fælles-

skaber, forklarer Mary Kategile

– Kvinder spiller en stor rolle i at binde det hele sammen. At kvinder kan være præster, er en måde at anerkende kvinder på. Det udfordrer også de kulturelle normer som ser kvinder som andenklassede borgere.

» **Gud valgte at sende netop kvinder som de første evangelister.**

Mary Kategile, teolog

Der er stadig forskelsbehandling

Jo, der fandtes også kvindelige ledere i traditionelle afrikanske religioner, før kristendommen kom til landet, fortæller hun:

– Nogle kvinder over en vis alder formidlede kontakt til afdøde forfædre ved for eksempel at bringe ofre. I visse matriarkalske kulturer var kvinder høvdinge og dronninger, men deres ledelse foregik i samspil med deres brødre som indirekte vejledere.

Læs mere på
www.bdm-dk.dk

Hvilke identiteter får enten for lidt eller for megen plads i samfundet?

– Jeg mener, at køn får for stor opmærksomhed, når jeg ser det her i Afrika. Når en kvinde gør noget godt og en mand gør noget godt, er det mandens bidrag, der tillægges mere vægt. Eller hvis man bryder etiske standarder som præst, så får det langt mere vidtrækkende konsekvenser, hvis det så er en kvindelig præst, der bryder dem.

”Jeg er, fordi I er!”

Hvad kan Afrika lære resten af verden om ligeværd mellem mennesker?

– Vores fællesliv står måske i kontrast til den individualistiske livsstil i vestlige lande. Vores liv i fællesskaber er påvirket af filosofien, der siger: ”Jeg er, fordi I er!” Det er ”Ubuntu-filosofien”, og den kan Afrika lære resten af verden noget om.

– Jeg synes, det er meget vigtigt, at vi kommer sammen på trods af vores forskelle, hvad enten de er økonomiske, religiøse eller hvad det kan være. I vores sammenhæng bliver nogle begivenheder en fællesskabsbegivenhed, for eksempel når nogen er død. Her viser man, at man også tænker på andre mennesker.

De første evangelister var kvinder

Hvilke bibelsteder betyder meget for dig?

– Opstandelsesfortællingen. At Gud valgte at sende netop kvinder til at være de første evangelister. Disse kvinder var i gang med deres pligter i

Mary Kategile leder fakultetet for bibelske studier ved Tanzanias Universitet.
Foto: Miriam Glass

henhold til kulturelle traditioner ved dødsfald, og så opdagede de den tomme grav. Således blev kvinder de første, der fik evangeliet om Jesu opstandelse fortalt til Peter og de andre disciple, som sagde: ”OK, lad os gå og se...”

– Og så er der Galaterbrevet 3.28, hvor der står at i Jesus er der ikke jøde eller ikke-jøde, ikke mand eller kvinde, vi er alle lige. Disse vers er meget vigtige for mig.

Jørgen Bøytler

To podcasts om ligeværd

Podcast med Jørgen Bøytler:

Brødremenigheden har fra begyndelsen lagt vægt på lighed – dels mellem adel og arbejder og dels mellem kvinder og mænd. Det fortæller præst i Brødremenigheden og formand for BDM Jørgen Bøytler.

Lighed præger også menigheden i dag, hvor kirken bl.a. har ordineret en kvinde til præst.

Podcast med Dena Fortuzi:

Dena Fortuzi blev i september 2022 ordineret som den første kvindelige præst i Albanien. Nu er hun præst for menighederne i Tirana, Bathore, Burrell, Lezha, Elbasan og Pogradec.

Det er hårdt arbejde, især når man som landets eneste kvindelige præst står op imod fordomme fra traditionelle kønsroller. Men hun udstråler en utrolig energi og begejstring i dette interview.

Dena Fortuzi

Begge podcasts kan høres på www.bdm-dk.dk/podcast

Brødrekirken er kirke for både mænd og kvinder

Brødrekirken har været optaget af ligeværd siden begyndelsen. Menigheder blev ledt af både mænd og kvinder.

Tekst

Tine Elmelund Skovbo,
gymnasielærer

Artiklen er et sammendrag af en podcast med Jørgen Bøytler: "Ligestilling af kvinder i Brødrekirken"

Brødrekirken – men hvad så med kvinderne? Det kan være et nærliggende spørgsmål. Men på trods af det måske knap så kvindeinkluderende navn, er lighed ikke en ny tanke i Brødrekirken. Siden kirkens begyndelse har man været optaget af både lighed mellem kønnene og lighed på tværs af samfundsklasser.

Optaget af lighed

Spoler vi tiden helt tilbage til 1400-tallet, hvor den oprindelige Brødrekirke fandt sin begyndelse, er tanken om lighed central. Grupperingen, som senere blev til Brødrekirken, var optaget af at undgå hierarki blandt medlemmerne. Idealet var den første menighed, hvor "alle de troende var sammen, og de var fælles om alt." Apostlenes Gerninger 2,44. Helt konkret blev dette fokus på fællesskab og

lighed i menigheden afspejlet i nadverritualet. Hvor man i den katolske kirke som kirkegænger kun modtog brød ved nadveren, mens kun præsten fik vin, så modtog alle Brødrekirkens medlemmer både brød og vin – uanset rolle i menigheden.

» **Man indførte dobbeltembeder, som bestod af to personer, en mand og en kvinde.**

En greve og en tømrer

Den Brødrekirke vi kender i dag, den fornyede Brødrekirke, kan dateres tilbage til 1720 i Herrnhut i Sachsen i Tyskland, hvor Grev Zinzendorf var en af kirkens ledere. Den fornyede brødrekirke opstod i et samarbejde mellem greven og en tømrer, Christian David. Sammen havde de et ønske om at skabe et fristed for mennesker, som blev forfulgt på grund af deres religiøse overbevisning. Datidens samfund var stærkt klasseopdelt, og et samarbejde mellem en greve og en tømrer var absolut ikke ofte set.

Dobeltembeder

Menigheden i Herrnhut bestod både af mænd og

ANNONCE:

kvinder. Allerede i kirkens tidlige begyndelse, var der kvinder i ledelsen af kirken. Som årene gik spredte kirken sig geografisk over et større område, og der blev stiftet flere Brødrekirker. Især i Brødremenighedsbyerne, som efterhånden voksede frem, herunder også Christiansfeldt i Danmark, indførte man såkaldte dobbeltembeder, som bestod af to personer, en mand og en kvinde. Der var ikke tale om fuldstændig lighed mellem de to køn i menighederne, men sammenlignet med den kultur, der herskede i samfundet på daværende tidspunkt, var kvinders rolle og muligheder betydeligt større i Brødrekirken.

I pionerfasen var mænd og kvinder lige

Nok var den tidlige Brødrekirke progressive i deres syn på og inklusion af kvinder, men i årene efter Zinzendorfs død ændrede forholdene mellem kønnene sig i kirken. Den lighed mellem kvinder og mænd, som var til stede i kirkens pionerfase, forsvandt i en vis grad i løbet af 1800-tallet, hvor kirken blev mere mandsdomineret.

Kvinderne spiller en stærk rolle i kirken

Ser vi på Brødrekirken i dag spiller lighed stadig en rolle. Siden 1960'erne har Brødrekirken ordineret kvinder i præsteembeder. Det gælder blandt andet Dena Fortuzi, som i 2022 blev den første præst i Brødrekirken i Albanien. Der er også kvindelige biskopper i kirken i dag.

Generelt er forholdet mellem kønnene meget præget af kulturen i et område. Da Brødrekirken findes på 5 kontinenter i omkring 50 lande, ser vi store forskelle på graden af ligestilling. Alligevel er der kvindelige præster i stort set alle Brødrekirkens provinser rundt om i verden.

Forfatter til 'Bibelens kvinder':

Kvindernes frigørelse har rod i Jesu forkyndelse

Tekst Majken Pedersen

Lisbeth Smedegaard Andersen, er teolog, salmedigter og kunsthistoriker

Hvem var kvinderne i Bibelen? Det spørgsmål sætter teolog, salmedigter og kunsthistoriker Lisbeth Smedegaard Andersen fokus på i bogen "Bibelens kvinder" (Kristeligt Dagblads Forlag 2022).

I indledningen til sin bog, skriver Lisbeth Smedegaard Andersen at man "kan forsøge at lokke kvinderne ud af mørket, men vi kan ikke få dem til at sige andet end det, de mandlige fortællere engang for årtusinder siden lagde dem i munden, fordi det tjente fortællingens fremdrift eller dens ærinde".

Selvom kvinderne i Bibelen ofte indtager en væsentlig rolle, kender vi ikke meget til deres historie. Bogen forsøger at gengive centrale bibelske beretninger, men med fokus på kvindernes historie, tanker og følelser. Den er således kronologisk opbygget og inddrager både "de kendte" bibelske kvinder som Eva og Maria, men der fortælles også om flere af de mindre kendte og navnløse kvinder i Bibelen.

Digte og malerier der skildrer kvinder i Bibelen har en stor plads i bogen, og bliver både brugt til at udfolde og illustrere beretningerne. Bogen er derfor også en beskrivelse af det syn som kunstnere til forskellige tider har haft på Bibelens kvinder.

Til sidst i bogen kommer dog også forfatterens eget syn på kvinder i Bibelen mere tydeligt frem:

"Alligevel mener jeg, at de frihedsideer, der historisk førte til kvindernes frigørelse, har rod i Jesu forkyndelse, i Paulus' syn på den kristne frihed og i den tidlige kirkes opdagelse af, at kvinderne var uundværlige for kristendommens liv og vækst."

Ny bil til børnehjemsbørn med handicap

Tekst Janna Rabjerg Barrit, fundraising- og projektmedarbejder

I marts fik børnehjemmet for børn med handicap i Uvira en ny bil, som BDM og vores hollandske søsterorganisation, ZZg, har sponsoreret. Den nye bil spiller en afgørende rolle i børnehjemmets daglige drift.

Modeste Abangwa, lederen af børnehjemmet, fortæller med taknemmelighed, at bilen letter fragten af mad til børnehjemmet og transport af børnene til og fra sundhedsfaciliteter.

Bilen har også en stor betydning for børnenes sociale liv.

– Nu kan vi let transportere børnene fra børnehjemmet til byens centrum til kirke og øveaftener sammen med deres korvenner, udtaler Modeste Abangwa.

Det er noget, som har bragt glæde blandt børnene.

– Koret er enormt glade for den mulighed bilen giver os for at kunne komme ud og synge – indtil nu har vi været nødt til at gå til fods hver gang, fortæller børnehjemsbarnet Sante Katiste, der også leder koret.

Videoser om indtryk fra Gud og Tanzania

Hvordan mærker du Gud i hverdagen? Hvad har gjort størst indtryk på dig i mødet med den tanzaniske kultur?

Det er nogle af de spørgsmål, som bliver besvaret af volontørerne på Peters House i Sumbawanga. I en video-serie tager de unge os med til børnehjemmet, hvor de fortæller om de perspektiver på livet, som arbejdet med børnene på børnehjemmet har givet dem.

Videoserne hedder HORISONT og kan ses på www.bdm-dk.dk/video.

Nu kan du komme på safari – igen

At læse erindringer er som at være der selv. Ingrid Markussens bog Safari er nu genoptrykt, så endnu flere kan få den oplevelse.

Ingrid Markussen tager læseren med på sit livs safari – helt fra hendes opvækst i små kår til mange års tjeneste sammen med sin mand Jørgen som missionærer i Tanzania.

Bogen er et spændende vidnesbyrd om, hvad det indebærer at lægge sit livs rejseplan i Guds hånd. Gennem talrige eksempler fortæller Ingrid Markussen om Guds konkrete indgriben i sit eget og andre menneskers liv.

Er det en kvindeting at være volontør?

Dreng og piger supplerer hinanden godt som volontører, mener Mads Emil Lykke Jensen, der var volontør i Tanzania sidste år.

To ud af tre frivillige på det sociale område er kvinder *). En lignende tendens kan man se hos BDM, hvor vi sender flest kvinder afsted som volontører.

Mads Emil Lykke Jensen går imod denne statistisk. I Efteråret 2023 var han sammen med sin ven Lucas Bach volontør på Peter's House i Sumbawanga, Tanzania. Vi har derfor spurgt Mads Emil Lykke Jensen: "Er det at være volontør virkelig en kvindeting?"

Rammer drengenes interesser

– Nej, det mener jeg ikke. Det at lege og være sammen med børnene er noget, man både kan som mand og kvinde. Jeg tror drenge kan have en tendens til at være lidt mere rastløse eller vil have gang i den. Men så er der mulighed for fodbold, fangeleg og andre aktiviteter.

Hvor så du det som en styrke at være mand?

– Man kan måske nemmere nå drenge som mandlig volontør og ramme nogle af deres interesser. Derudover er det en mulighed at overnatte hos drengene, når man selv er en dreng. Det kunne også give noget ro, når man var ude i byen, at der også var drenge med i forhold til tilråb fra tanzaniere.

Byggede mere Lego

Var der nogle opgaver du ikke kunne varetage, fordi du er mand?

– Det var ikke mange. Det vil som dreng være

svært at have en storesøsterrelation til pigerne på børnehjemmet. At lave aktiviteter som en pigeaften vil være svært. Men det betyder jo ikke, at man ikke kan have en god relation til dem alligevel.

Fordelte jeres opgaver sig forskelligt imellem kønnene?

– Overordnet set legede vi alle med dem. Vi lavede nok lidt forskellige ting alt efter, hvad der interesserede os. Tingene overlappede selvfølgelig, men Lucas og jeg byggede måske lidt mere med Lego og spillede fodbold.

Brug for begge køn

Kan det anbefales til mænd?

– Ja! Jeg havde en fantastisk tid som dreng, og jeg ved at drenge på børnehjemmet også er glade for, at der kommer drenge ned til dem.

Mads Emil Lykke Jensen konkluderer, at volontøropgaven hverken henvender sig mere til kvinder eller til mænd. Han undrer sig over, hvorfor der ikke er flere mænd, der tager afsted.

– En kombination af mænd og kvinder er ideelt. Vi havde opfattelsen af, at kønnene supplerede hinanden godt, fortæller han.

*) Kilde: Frivillighed.dk

Tekst
Signe Arberg Kruse,
ungdomssekretær
i Brødremenighedens
Danske Unge (BDM-U)

Det koster noget at følge Jesus

Tekst
Jacques Bya'unda,
formand for
Brødrekirken i
Øst Congo

ANDAGT:

Så kaldte han skaren til sig sammen med sine disciple og sagde til dem: "Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig. For den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig og evangeliet, skal frelse det. For hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden og bøde med sit liv?" (Mark. 8,31-38)

Efter Peters klare bekendelse om Jesus som Kristus, forudsiger Jesus, hvordan han skal lide, slås ihjel og opstå til frelse for menneskeheden.

Men Peter går i rette med ham og siger: "Gud bevare dig, Herre, sådan må det aldrig gå dig!" (Mat. 16,22). Jesus vender sig straks mod Peter og siger: "Vig bag mig Satan! For du vil ikke hvad Gud vil, men hvad mennesker vil."

Herefter begynder han at undervise dem om de konsekvenser, det indebærer at være hans følgere, og hvad det betyder, at fornægte sig selv og tage sit kors op for at følge ham. Disse betingelser har ikke ændret sig og er de samme for os i dag.

Vi må derfor hver dag overveje, hvordan vi forholder os.

At fornægte sig selv er at nå til den erkendelse, at vi kun er syndere og derfor må bede Gud om tilgivelse. Bøn og faste er ikke ment som en genvej til rigdom og magt, men en tid til at søge tilgivelse i ydmyghed.

At bære sit kors er at forblive i hverdagens bekymringer og lidelser uden at tage sit eget liv, holde op med at arbejde, bryde sit ægteskab eller ophøre i den tjeneste, man er sat i.

At bære sit kors er aktivt at deltage i den frigørelse fra verden, som Jesus selv opfordrede os til.

At være en følger af Jesus er at leve de bud ud, som han har givet os. Hvis det er dårligt vejr med blæst og regn, tager du selvfølgelig alligevel på arbejde – men hvis det er om søndagen, går du så i kirke?

Jesus kunne se Fristeren (Satan) bag Peters ord. Også vi har brug for det 'ændens øje', så vi kan få øje på Satan, når han kommer til os gennem det, mennesker vil.

Vort lam har sejret – lad os følge ham!

Sådan kan du være med i mission

Gå ind på BDM's hjemmeside og se flere muligheder for at være med i missionsarbejde: Bliv medlem, bliv fast giver, giv en spontan gave, modtag nyheder fra missionærerne i din indbakke.

Få dybere indsigt i Brødremenighedens historie, værdier og mission gennem en serie podcast og det digitale magasin Sennepskornet. Og ikke mindst: Se de temaer, du kan bede for.

Udforsk
mulighederne på
www.bdm-dk.dk